

Zahvala

Doc. dr. Božu Frajmanu se iskreno zahvaljujemo, ker nas je opozoril na nekatere literaturne vire in kritično prebral in popravil besedilo, prof. dr. Nejcju Joganu pa za možnost, da smo lahko pregledali gradivo v ljubljanskem univerzitetnem herbariju (LJU). Hvala tudi Branetu Anderletu za njegov podatek o uspevanju obravnavane vrste na Gorenjskem in Gregorju Podgorniku, ki nam je pokazal nahajališče pri Idrskem. Posebno zahvalo dolgujemo prof. dr. Liviju Poldiniju, ki nam je v pismu 13. 1. 2010 sporočil, da podatek o uspevanju vrste *Gentianella pilosa* na Slavniku iz njegove objave (1980) temelji na napačni določitvi.

IGOR DAKSKOBLER, BRANKO VREŠ & AMADEJ TRNKOCZY

Sternbergia lutea (L.) Ker-Gawler ex Sprengel

Subspontano nahajališče na Krasu

Subspontaneous locality in the Kras

0249/3 (UTM 33T VL16): Slovenija: Kras, približno 1,5 km južno od Tomaja, ob Kosovelovi poti proti Sežani, 320 m n. m., mejica (*Rubus ulmifolius*, *Ligustrum vulgare*, *Clematis vitalba*) ob kolovozu. Det. I. & L. Dakskobler, 18. 10. 2009, fotografski posnetki.

Rumenocvetna šternbergija je mediteransko-montanska vrsta, katere samoniklost v Sloveniji ni zanesljiva (T. WRABER 2007: 745). Edino doslej znano nahajališče, v Istri (0547/2) na trati v Seči pri Piranu, nedaleč od skladišč soli Lera, je našel STEFANI (1895: 26), njegovo najdbo pa je povzel MARCHESSETTI (1896–1897: 545). Oba omenjata možnost, da je rastlina podivjala iz bližnjih vrtov. Zadnji je Stefanijevo nahajališče potrdil POSPICAL (1897: 261), ki pa, kljub temu, da so bile v njegovi bližini vile z vrtovi, ni dvomil, da je vrsta tu spontana, saj je kraj zaradi južne in zavetrne lege zelo primeren za uspevanje mediteranskih rastlin. Tega nahajališča v 20. stoletju botaniki niso več potrdili (T. WRABER & SKOBERNE 1989: 309, SKOBERNE 2001: 95, T. WRABER, *ibid.*).

Novo nahajališče na Krasu pri Tomaju je po našem mnenju zagotovo subspontano, čeprav je precej oddaljeno od naselij in v dokaj naravnem okolju. Tu se končujejo vinogradi in se začneja kraška gmajna. Vendar je pri nahajališču šternbergije na drugi strani kolovoza še vinograd in domnevamo, da se je ta narcisovka sem naselila z odlaganjem organskih odpadkov. V Tomaju smo jo istega dne opazili na več vrtovih.

SKOBERNE (2001: 94–95) kot vzrok za izumrtje vrste *Sternbergia lutea* v Sloveniji navaja adventivno pojavljanje. Zapisal je, da njeno drugotno rastišče pri Seči ne govori v prid njene avtohtonosti pri nas. Podobno meni PERICIN (2001: 365), saj jo v Istri obravnava kot gojeno rastlino, ki pogosto podivja. Nedvomno je priljubljena okrasna rastlina, ki jo gojijo po vrtovih ne samo ob obali, pač pa tudi v notranjosti Slovenije (BAČIČ, *in litt.*). Smiselno je, da jo poslej štejejo ne več kot samoniklo, pač pa kot adventivno vrsto naše flore in jo izločimo iz našega Rdečega seznama.

Literatura

- MARCHESETTI, C., 1896–1897: Flora di Trieste e de' suoi dintorni. Trieste. 727 pp.
- PERICIN, C., 2001: Fiori e Piante dell' Istria. Unione Italiana – Fiume & Universita Popolare di Trieste, Rovigno – Trieste. 463 pp.
- POSPICAL, E., 1897: Flora des österreichischen Küstenlandes. Erster Band. Franz Deuticke, Leipzig & Wien. 574 pp.
- SKOBERNE, P., 2001: Problematika izumiranja in varstva rastlinskih vrst v Sloveniji. Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo. Ljubljana. 192 pp.
- STEFANI, A., 1895: La Flora di Pirano. Tipografia G. Grigoletti, Rovereto. 202 pp.
- WRABER, T., 2007: *Amaryllidaceae* – narcisovke. In: A. Martinčič (ed.): Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. pp. 744–446.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk SR Slovenije. Varstvo narave (Ljubljana) 14–15: 1–429.

Zahvala

Zahvaljujeva se dr. Tinki Bačič za dopolnila in opozorilo na doktorsko nalogo Petra Skoberneteta.

IGOR & LJUDMILA DAKSKOBLER

Himantoglossum adriaticum H. Baumann

Novi nahajališči v bližini Laškega

New localities in the vicinity of Laško

9857/ Slovenija: Štajerska, Laško, ob cesti Laško Šentjur na koncu zaselka Lahomno (pri kapeli) desno. Približno 200 m v hrib; Vrh nad Laškim, 100 m od križišča za Jurklošter v vasi Vrh nad Laškim desno, približno 50 m po makadamski cesti na levi strani. Oboje det. P. Guček, 20.5.2006, 2.6.2007, 10.6. 2008.

Jadranska smrdljiva kukavica (*Himantoglossum adriaticum* H. Baumann) je v Istri in na Krasu razmeroma pogosta vrsta ekstenzivnih travnikov in gozdnih robov, drugod v Sloveniji pa velja za redko vrsto. Po trditvi avtorjev Kaligariča in sod. (2004) so se med »kontinentalnimi« nahajališči (izven submediterana) do danes ohranila le nahajališča v Halozah, kjer gre za razmeroma številčno populacijo na fragmentih suhih travnišč. Kot trdijo avtorji omenjenega prispevka, je vrsta na »vmesnem« delu areala (Bizeljsko, Zasavje), od koder jo omenjajo stari podatki (več kot 65 let), izumrla zaradi fragmentacije habitata na katerem raste. V okolici Laškega (Hum pri Laškem in Zidani most) je